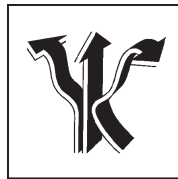

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 12 від 25.10.17)*

Редакційна колегія:

*М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).*

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

**Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —**

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”, 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції “Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)” з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

Вус В. І. <i>Особливості аксіогенезу підлітків при поєднанні релігійної освіти із всебічним розвитком їх особистості</i>	147
Shamne A. V. <i>Subjective welfare as a component of the mental health of modern youth of Ukraine</i>	149
Богдан О. Ю. <i>Психологічні чинники готовності старшокласників до вибору майбутньої професійної діяльності</i>	150
Кравченко І. М. <i>Особливості впливу сім'ї на становлення особистості підлітків</i>	152
Каляміна В. К. <i>Особливості міжособистісних відносин молодших школярів із синдромом дефіциту уваги та гіперактивності</i>	155
Лещенко О. С. <i>Психологічні особливості агресивної поведінки жінок із співзалежністю</i>	157
Панасюк В. С. <i>Удосконалення стилю керівництва в комерційній організації на прикладі ПП "Алмавеко, фуд"</i>	159

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Україна – незалежна, демократична, соціальна, правова держава: реалії сьогодення та перспективи”

Іваненко О. В. <i>Інформаційна ентропія та ентропійна інформація у галузі права: деякі загальнотеоретичні питання</i>	161
Заросило В. О. <i>Окремі аспекти запобігання і протидії корупції у Великобританії</i>	164
Кислий А. М., Денисенко М. М. <i>Становлення системи нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій</i>	167
Бортник В. А. <i>Сучасні муніципальні концепції</i>	171
Ковальчук А. Ю. <i>Конституція України — як правова основа протидії корупції</i>	174
Веклич В. О. <i>Корупція як деструктивний чинник стосовно прав людини: потреба щодо інформування громадськості й реалізації відповідної політики</i>	177
Стасюк С. В. <i>Оновлені моделі податкових правових відносин в Україні</i>	180
Курчина Т. О., Чорна М. Ф., Твердохліб А. І. <i>Феномен правової культури: сучасне прочитання</i>	183

ОСОБЛИВОСТІ АКСІОГЕНЕЗУ ПІДЛІТКІВ ПРИ ПОЄДНАННІ РЕЛІГІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ВСЕБІЧНИМ РОЗВИТКОМ ЇХ ОСОБИСТОСТІ

Актуальність для сучасного суспільства проблеми формування у підростаючого покоління духовно-моральних цінностей зумовлює необхідність пошуку шляхів оптимізації цього процесу. Оскільки релігійні заклади освіти є невід'ємною складовою сучасної культури, а суспільство плекає великі надії, що діяльність цих закладів справлятиме позитивний вплив на сучасну молодь, то існує нагальна необхідність визначення особливостей становлення духовно-ціннісних орієнтацій та світогляду сучасних школярів у процесі релігійної освіти.

На жаль, можна константувати, що переважна більшість підлітків, вихованців катехитичних шкіл, по завершенні програми навчання у цих закладах втрачають інтерес до релігії. У них спостерігається дезактуалізація релігійно-моральних цінностей. На фоні загального неприйняття психології, психологічних методів та знань у душпастирській практиці Церкви, відбувається зміщення особистісних проблем людини у релігійну площину, що призводить до таких патологічних проявів у процесі духовного розвитку, як псевдорелігійність, віра в прикмети, ритуалізм, обрядовість, тощо.

Саме тому, у дослідженні зосереджена увага на вивченні особливостей впливу різних напрямів, форм та методів роботи, які використовуються у системі релігійної освіти (Православної, Католицької Церков, інших християнських деномінацій), на аксіогенез підлітків.

За результатами спостережень та аналізу сучасної теологічної літератури були виокремлені наступні групи “направів” формування духовно-моральних цінностей, які застосовуються у сучасній церковно-пастирській практиці: вивчення теологічних дисциплін; поєднання релігійної освіти із всебічним розвитком особистості підлітка; несистематичні заняття; включення релігійно-етичних дисциплін у процес традиційної освіти; збереження національно-культурної самобутності; соціальне служіння Церкви. Групи екуменічного спілкування.

Розглянута вибірка складається з вихованців катехитичної школи м. N. та скаутів зі Всеукраїнського православного скаутського табору “Скелі у моря” (73 підлітка). Дослідження проведено серед дітей віком 10–15 років.

Учнів регулярно задіюють у різноманітних Всеукраїнських та міжнародних курсах (напр., православна вікторина “Що? Де? Коли?”, тощо), дитячих та скаутських православних таборах, спортивних, туристичних та хореографічних гуртках. У скаутських групах релігійному вихованню відводиться лише 20–30 хвилин на день (вранішня та вечірня молитви), теологічні дисципліни не вивчаються. Однак усі заняття скаутів проводяться під егідою Церкви та під керівництвом священників. Головний акцент робиться на формуванні не суто релігійних, а загальнолюдських цінностей та якостей. До участі у Богослужіннях дітей заохочують, але не зобов'язують.

Хоча серед цінностей містичного модусу досліджувані обирали саме релігійні цінності. Тобто, простежується диференціація позитиву та негативу щодо релігійної сфери. Однак, на когнітивно-негативному рівні виявлено відкидання цінності “масові Богослужіння” (зазначену цінність досліджувані вважають неважливою у житті). Цей факт вказує на те, що підлітки негативно ставляться до церковно-літургійного способу життя, не схильні сприймати храми як важливу соціальну інституцію. Та й загалом, досліджувані не схильні навіть і декларувати важливість для них релігійних цінностей. Цінностям містичного модусу вони не надають такого високого значення як у попередній вибірці.

Емоційну підтримку у досліджуваних знаходять цінності прагматично-життєвого, соціального, гносеологічного та естетичного модусів. Найбільше значення у житті вони надають цінностям прагматично-життєвого модусу.

Відсутність у релігійних цінностей значимих кореляційних зв'язків з іншими цінностями та особистісними особливостями на когнітивно- та діяльнісно-позитивному рівнях вказує на неактуальність релігії для особистісного розвитку досліджуваних, несформованість теократичного світогляду. Досліджувані не вміють та не вважають за доцільне проектувати релігійні цінності у площину повсякденного життя.

Водночас, необхідно зауважити, що високі рангові місця на позитивному рівні цінності “спілкування з духовними людьми” вказують на усвідомлення підлітками важливості значення взаємин з людьми, що пов'язані із Церквою (священники, педагоги катехитичних шкіл, керівники скаутських організацій, гуртків, журі конкурсів та вікторин).

Виявлена ще одна цікава тенденція — на емоційно-позитивному рівні наявні достовірні кореляційні зв'язки цінності “молитва у храмі наодинці” з цінностями “благополуччя у сім'ї” ($r = 0,44, p \leq 0,05$) та “підкорювати, маніпулювати” ($r = 0,45, p \leq 0,05$). Тобто, підлітки усвідомлюють, що релігійні цінності — це ефективний спосіб маніпулювати думкою батьків. При організації скаутських таборів, для батьків робиться акцент на визначенні “православний табір”. Насправді ж, релігія та молитва займають, як вже вказувалось раніше, лише незначну кількість часу.

Відсутність значимих кореляційних зв'язків псевдорелігійних цінностей містичного модусу з іншими цінностями та особистісними особливостями на діяльнісно-негативному рівні, невелика кількість вірогідних кореляцій на емоційно- та когнітивно-негативному рівнях (див. Додаток В) свідчать, що досліджувані більше схильні покладатись на власні сили, вміння та якості ніж очікувати “манни з Неба”. Та й домінування цінності “розвиток особистості” на позитивному рівні вказує на активний процес саморозвитку, самоорганізації. Однак, зафіксоване значне розходження думок при ранжуванні цієї цінності на емоційно- та діяльнісно-позитивному рівнях ($\sigma = 4,41$ при $M = 4,25$ та $\sigma = 4,06$ при $M = 3,47$) вказує на невизначеність шляхів становлення індивідуальної духовності, багатовекторність процесу її формування. Водночас, цей процес проектується на практично-життєвську діяльність (пріоритет прагматично-життєвого ціннісного модусу на позитивному рівні), а не на релігійну сферу, як очікувалось.

Таким чином, можливо стверджувати, що прагнення поєднувати релігійну освіту із розвитком пізнавальної, естетичної та вольової сфер підлітка сприяють синкретичному поєднанню релігії та повсякденного життя у сприйнятті підлітків. Однак, попри весь цей позитив, такий підхід призводить й до певного “нехтування” релігією.